

บทคัดย่อ

การทบทวนองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุได้มีการทำขึ้นหลายครั้ง แต่จะเป็นการทบทวนในแบบมุ่งได้แต่ก็มุ่งหนึ่งหรือเป็นการทบทวนในภาพกว้างๆเท่านั้น และจะเป็นการทำโดยผู้ทบทวนเพียง 1-2 คน สำหรับการทบทวนครั้งนี้เป็นการทบทวนที่บูรณาการมากกว่าที่เคยมีมาก่อน โดยครอบคลุมทั้งด้านประชาราศาสตร์ สังคมศาสตร์ (ครอบครัว-ผู้ดูแล-ชุมชน) สุขภาพ เศรษฐศาสตร์ ระบบสวัสดิการ-บริการ และแนวคิดด้านการวิจัย อย่างไรก็ตาม การทบทวนในหนังสือเล่มนี้ ไม่สามารถครอบคลุมได้ทุกเรื่องทุกงานวิจัย งานวิจัยที่สำคัญและน่าเชื่อถือจะถูกทบทวนและนำมารวบเรียงกันเข้าในประเด็นสำคัญที่จะให้ภาพสถานะของแต่ละมุ่งหรือมิติต่างๆในวัยสูงอายุโดยบรรจุไว้อย่างสัมพันธ์กันใน 10 บท

จากองค์ความรู้ต่างๆที่มีอยู่โดยเฉพาะที่ได้ทบทวนไว้ในหนังสือเล่มนี้ สามารถให้ มโนทัศน์ทางนโยบายระดับชาติด้านผู้สูงอายุและวัยสูงอายุ ได้ 3 ประการ คือ ประการแรก- ประเด็นผู้สูงอายุและความมั่นคงในวัยสูงอายุเป็นเรื่องของความมั่นคงของสังคมทั้งหมด การดำเนินการของชาติจะต้องพิจารณาในมิติต่างๆให้ครบถ้วนอาทิ ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านครอบครัวและผู้ดูแล ด้านที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แล้ว ยังต้องพิจารณาในลักษณะของ วงจรชีวิตตั้งแต่วัยต้นของชีวิตที่จะต้องมีการเตรียมการสร้างหลักประกันมิติต่างๆเหล่านั้น (Life-long preparation) โดยการดำเนินการเพื่อความมั่นคงดังกล่าวเป็นสิ่งที่บุคคล ครอบครัว และชุมชน จะต้องเป็นแกนสำคัญในการดำเนินการตามลำดับ และรัฐจะเป็นผู้สนับสนุนกระบวนการต่างๆ ประการที่สอง- ผู้สูงอายุสมควรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคม ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและยังสามารถยังประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัว ชุมชน หรือแม้แต่ระดับประเทศ ทั้งนี้จำเป็นจะต้องมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้สูงอายุสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคม และกำจัดทัศนคติว่า ประชากรผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่ต้องพึ่งพาและเป็นภาระของสังคม ประการที่สาม- ผู้สูงอายุที่เข้าสู่ระยะพึงพาหรือไม่สามารถดูแลตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนจะต้องเป็นส่วนสำคัญในการเกือบหนุน โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนและการเป็นตัวข่ายความปลอดภัยสุดท้าย การส่งเสริมให้เกิดสัยสัมพันธ์ระหว่างวัยที่ดีและเข้มแข็ง เป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จ

ไม่มีใครสามารถปฏิเสธต่อความจริงว่า ผู้สูงอายุสมควรดำรงชีวิตอยู่กับครอบครัวและชุมชนอย่างมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม แต่สิทธิของผู้สูงอายุจำเป็นต้องได้รับการปกป้อง โดยเฉพาะจากปัญหาการปฏิบัติโดยมิชอบ การละเลยการปฏิบัติที่เหมาะสม และความรุนแรงต่างๆ

Abstract

At present there are several reports of literature review about older person in Thailand. However, content in those reviews mostly concerned only for specific aspects or rather broad picture on older persons' status. It is a time for having an extensive and crucial review, which can provide state of the art in older persons' issue in Thailand. This book is such a kind. It composes of 10 chapters of extensive and critical review, which are done by experts in various fields including demography, sociology, economics, policy and system, medicine, and health. From a huge number of existing reports and studies, only reliable and important reports and studies have been scrutiny selected and used for reviewing.

From analysis and synthesis of existing data and knowledge, there are three crucial **concepts for development policy and practice** of Thailand. Firstly, older persons' points of view and security in old age is the matter of security of the whole society. Security in old age covers in many aspects including health and health care, income, family and caregiver, house and environment, ECT. Future policies and plans on preparation for old age must base on the life-course approach. Preparation for old-age security is primarily the responsibility of the individual. Every person must prepare himself/herself for old-age security with support from his/her family and community. The government and public must endorse the preparation process. Secondly, older persons deserve to be part of the social development. Older persons are considered valuable and potential assets. They should be encouraged to involve and participate at all levels including their families, communities or even the society. It is essential to enhance the contributions of older persons and diminish their image as a dependent population group. Thirdly, among older persons who are in dependent state, their families and communities are the key roles for support and providing care. State and society must strengthen the capability of families and communities to support older persons appropriately and act as the last resource for those who fail to have security in their late life. Its key of success is the strength of multi-generational relationships.

In addition, no one can refuse that older persons should live with their families and in their communities with a reasonable quality of life. But their rights must be protected, especially from abuse, neglect and violence.

Editors

Professor Sutthichai Jitapunkul
Associate Professor Napaporn Chayovan
Associate Professor Sasipat Yodpet